

Către: doamna Cristina IXARI,
Secretar de Stat al Ministerului Finanțelor

Nr. 139-24/SD din 13 noiembrie 2024

Ref.: *Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri de Guvern (aspecte ce țin de domeniul fiscal și vamal) (număr unic 528/MF/2024)*

Stimată dna Secretar de Stat,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) vă adresează cele mai înalte considerațiuni și apreciază deschiderea Ministerului pentru un dialog constructiv și continuu, și urmare a examinării proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri de Guvern (aspecte ce țin de domeniul fiscal și vamal) (număr unic 528/MF/2024), intervenim cu următoarele propuneri și obiecții.

Referitor la pct. 2 din Proiect, prin care se propun modificări la Hotărârea Guvernului nr. 1001/2001 cu privire la declararea mărfurilor de către agenții economici din raioanele de est ale Republicii Moldova („HG1001”), notăm următoarele:

Obiectăm la propunerea de completare a HG1001/2001 cu punctele 1¹ și 1², întrucât considerăm că acestea nu ating scopul urmărit, și anume clarificarea situațiilor în care se aplică sau nu scutiile prevăzute de HG1001. În acest scop, la punctul 1¹ în Proiect, se propune ca aplicarea scutirii să fie condiționată de existența unei „*tranzacții economice externe direct între un operator economic aflat în afara teritoriului vamal al Republicii Moldova și un operator economic din raioanele de est ale Republicii Moldova*”.

Noțiunea de „*tranzacție economică externă direct între ...*” este folosită în prezent eronat și este un concept interpretabil, care creează dificultăți la aplicarea noțiunii de drept civil contractual (contractul care stă la baza operațiunii de export/import) cu procedurile vamale în care mărfurile pot fi plasate până la vămuirea lor în regim de import, când devine relevantă scutirea.

Astfel, în temeiul acestei noțiuni de tranzacție economică externă, directă și nealterată, se refuză în prezent aplicarea scutirii pentru mărfurile aduse în țară pe cale navală care, înainte de a ajunge în Transnistria, tranzitează și staționează temporar în Portul Internațional Liber Giurgiulești, unde sunt plasate în regim de zonă liberă de către rezidenții PILG, în virtutea statutului vamal special al portului. Rezidentul PILG nu este parte la raportul contractual de furnizare a mărfii dintre exportatorul străin și agentul economic transnistrean, care stă la baza importului. Rezidentul PILG doar prestează servicii de transbordare și, în unele cazuri, depozitare temporară a mărfii, pentru care este contractat fie de exportator, fie de importator. Rezidentul PILG nu cumpără marfa pe care o transbordează și depozitează, și nu o revinde agentului economic transnistrean. În pofida acestui fapt, se invocă faptul că în lanțul de declarații vamale care precedă declarația de import apare un rezident al PILG (adică, un agent economic din dreapta Nistrului) drept temei de a nu aplica scutirea, motivând că ar avea loc o „întrerupere” a

tranzacției economice externe. În punctul 12 propus de Proiect a fi inclus în HG 1001 se recurge la o noțiune similară și la fel de incertă - „schimbarea caracterului” tranzacției economice externe”.

Modificările propuse de Proiect în HG1001 nu clarifică ce înseamnă o tranzacție economică externă, care este caracterul acesteia care este pasibil de schimbări prin formalități vamale și în ce mod formalitățile vamale aplicate în PILG sau în zonele economice libere afectează caracterul tranzacției economice externe, astfel încât scutirile devin inaplicabile. Astfel, deși intenția prezumptivă a noilor puncte 1¹ și 1² propuse pentru HG1001 este de a preciza circumstanțele de aplicare a scutirii, acestea nu își ating scopul, deoarece nu fac decât să repete (și să legitimizeze) noțiunile confuze și nejuridice invocate până acum, iar în practică aceste norme vor continua să genereze dezbatere, ca și până acum: ce este o tranzacție economică externă? ce este o tranzacție direct între persoanele nominalizate? ce este caracterul tranzacției? duc oare formalitățile vamale din zonele economice libere și PILG la modificarea acestui caracter?

De exemplu, se consideră că atunci când mărfurile destinate agentului economic transnistrean sunt plasate temporar în PILG, tranzacția economică externă se „întrerupe”, iar scutirea nu poate fi aplicată, doar în baza faptului că declarația vamală de tranzit din PILG spre postul vamal intern pentru vămuire la import în Transnistria, indică drept „expeditor” o persoană juridică națională, rezidentul PILG. Însă, „expeditor” în sens vamal nu înseamnă decât „partea care expediază mărfurile, după cum se indică în contractul de transport de către parte care a comandat transportul” (d.e. pct. 7.1.3.1 al Cerințelor privind conținutul și formatul datelor pentru declarația de tranzit în Noul Sistem Computerizat de Tranzit, Anexa 1 la Ordinul Serviciului Vamal 237/2024 sau Capitolul II.A Rubrica 2 a Normelor tehnice privind cerințele în materie de date pentru completarea declarației vamale, aprobate prin Ordinul Serviciului Vamal 563-O/2023). Este evident că desemnarea drept expeditor în declarația de tranzit a unei alte persoane decât exportatorul, nu afectează în vreun fel esențial tranzacția pe care se bazează operațiunea de export/import și nu ar trebui să influențeze aplicarea scutirii conform HG 1001.

Pentru a evita acest impas, propunem o alternativă de modificare a HG 1001, după cum urmează:

- Punctul 1 al HG 1001/2001 se va expune în următoarea redacție:

1. Mărfurile plasate în regim de import de către agenții economici din raioanele de est ale Republicii Moldova înregistrați la Instituția publică "Agenția Servicii Publice" (în continuare „agenți economici din raioanele de est”) sunt scutite de perceperea drepturilor de import, cu excepția taxei vamale, dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele cu condiția :

- mărfurile sunt plasate în regim vamal de import de agentul economic din raioanele de est, în temeiul unui contract încheiat direct între acesta și un furnizor din străinătate;
- după plasarea în regim vamal de import mărfurile intră și rămân pe teritoriul necontrolat de către organele constituționale.

Taxa vamală se aplică conform prevederilor Codului vamal nr.95/2021, Legii nr.172/2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor și a altor acte normative în vigoare. La prezentarea dovezii de origine, urmează să se acorde tratamentul tarifar preferențial în conformitate cu Acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte.

În vederea asigurării respectării condițiilor de acordare a scutirii, vămuirea mărfurilor prin plasare în regim vamal de import va fi realizată de a Agenții economici din raioanele de est și va avea loc, la posturile vamale interne autorizate de Serviciul Vamal.

Modificarea primei propoziții din punctul 1 urmărește aducerea HG 1001 în concordanță cu realitatea, și anume cu faptul că scutirile prevăzute de aceasta sunt aplicabile doar la importul mărfurilor (cu intrare și rămânere în Transnistria) și nu au nicio legătură cu exporturile și scoaterea mărfurilor de pe teritoriul vamal.

Modificările propuse în continuare la punctul 1 stabilesc drept condiție clară de acordare a scutirii importul mărfurilor în Transnistria în baza unui contract între agentul economic transnistrean și un exportator străin. Astfel, se evită aplicarea scutirii în situațiile, cu privire la care a fost exprimat anterior îngrijorări, cum ar fi cazurile când importul în Transnistria are loc în baza unui contract între exportatorul străin și un agent economic din dreapta Nistrului, unde agentul economic transnistrean apare doar ca destinatar. Criteriul de acordare a scutirii se bazează pe o noțiune juridică clară – raportul juridic contractual – în loc de noțiunea vagă de „tranzacție economică externă”.

- HG 1001/2001 se va completa cu un nou punct 1¹, după cum urmează:

1 1 . Mărfurile străine introduse în țară, care necesită transbordare pe alt mijloc de transport, fie în virtutea modului de transportare (transport naval, aerian, feroviar), sau de alta natură, care nu permite continuarea transportării cu același mijloc de transport, cu sau fără plasare în regim suspensiv în conformitate cu Codul vamal 1149/2000 sau în regim vamal special în conformitate cu Codul vamal 95/2021, beneficiază de scutirile prevăzute de prezenta Hotărâre în condițiile stabilite la punctul 1. Plasarea în regimurile menționate în prezentul punct de către rezidenții zonelor libere din Republica Moldova, nu reprezintă temei de neaplicare a scutirilor prevăzute de prezenta Hotărâre, cu condiția că statutul vamal de marfă străină al mărfurilor rămâne neschimbat până la plasarea acestora în regim vamal de import de către agentul economic din raioanele de est.

În redacția HG 1001/2001 pe care o propunem, punctul 1¹ din versiunea Proiectului devine redundant, deoarece condițiile de acordare a scutirii sunt deja clar specificate în punctul 1. De asemenea, și cerința de vămuire a acestor importuri la posturile vamale autorizate de Serviciul Vamal este deja prevăzută la punctul 1 al HG1001, astfel încât repetarea acestei prevederi în punctul 1¹ nu este necesară. În schimb, pentru claritate, am adăugat specificația „interne” în descrierea posturilor vamale din punctul 1.

Astfel, punctul 1¹ pe care îl propunem se referă la particularitățile aplicării scutirilor pentru mărfurile care, finalmente, sunt importate în Transnistria, dar, din cauza modului de transport folosit (feroviar, naval sau aerian) sau din alte considerente logistice (depozitare temporară) tranzitează și/sau staționează temporar în PILG, Aeroportul Internațional Liber Mărculești (ALIM) sau altă zonă liberă, și sunt supuse formalităților vamale asociate statutului vamal special al acestora. Considerăm că, atât timp cât mărfurile străine intrate în țară în acest mod sunt plasate doar în proceduri cu caracter suspensiv (conform Codului vamal 1149/2000) sau special (conform Codului vamal 95/2021), fără modificarea statutului de mărfuri străine, formalitățile vamale intermediar aplicabile mărfurilor nu influențează operațiunea de import și nu există temeiuri de neaplicare a scutirii, sub rezerva respectării condițiilor de acordare a acesteia specificate în punctul 1. În particular, cerința de respectare a condițiilor de la punctul 1 va preveni aplicarea scutirii și în cazurile în care exportatorul străin ar vinde marfa unui rezident al zonei libere în perioada aflării acesteia în această zonă, aceasta fiind apoi livrată de rezidentul zonei libere, în nume propriu, agentului economic transnistrean. Aplicarea scutirii va fi în acest

caz imposibilă, pentru că importul nu s-ar face în baza unui contract dintre furnizorul străin și agentul economic transnistrean, cerut de punctul 1.

- În al doilea sub-alineat al pct. 2 al HG 1001/2001 se va exclude sintagma „/exportate. „.

Această modificare este propusă pentru a exclude din HG 1001 referirile la exportul mărfurilor de către agenții economici din raioanele de est, care, ca atare, nu fac obiectul de reglementare al acestei hotărâri.

- În punctul 4 al HG 1001 propunem înlocuirea referirii la Ministerul Economiei și Infrastructurii cu referirea la Ministerul Finanțelor.

Cu înaltă considerațiune,

Mariana RUFA
Director Executiv

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: <https://msign.gov.md>